XI. évfolyam. Celldömölk 1916. november 26. 48. szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön
ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemű pénzilletékek.

Milliárdok harca.

Valamikor régen, egy szép augusztusi délelőttön egy előkelő angol ur, nadrágzsebébe mélyesztett kézzel azt mondta, hogy háboru kell neki. Tőle, az ő szavatól függött minden A béke, Európa békés fejlődésének lehetősége, illetve a háboru, a pusztulás, a vérpatak és ezrek szomorusága, fájdalma. Neki a háboru kellett. És meg is mondta, hogy miért megy bele könnyü szivvel a háborúba. Mert csak győztesen kerülhet ki belőlé. Páholyból fogja végig nézni az angol nemzet, miképpen marcangolják szét egymást Európa többi népei, páholyból fogja nézni és ahol kinyilik egy száj, amely elégedetlen mer vele lenni, ezt a szájat betömik majd arannyal. Mert hiszen pénz van elég és a háborut az nyeri meg, akinek az utolsó ezüst golyó van a raktárában. Ez pedig nem lehet más, csak Anglia.

Hát, ugylátszik, hogy lehet más valaki is. Ma már Anglia bárhogy vonakodik is, kénytelen kiszállni a páholyból. A jegye máshova szól. A földszintre, vagy talán még oda sem. Most már általános védkötelezettség, kényszersorozás — tehát olyan szavak, amelyeket Angliában ki sem volt szabad ejteni, mindennaposakká lettek. A páholyból le kellett szállni.

De az utolsó ezüstgolyó glóriás fénye is mintha kezdene elhomályosulni.

Igaza volt Greynek, ezt el kell ismernünk, a háboru végére az utolsó ezüstgolyó nagyon nagy hatással, talán döntő befolyással lesz, és Anglia mégis, vagy talán éppen azért fogja elveszteni a világháborut.

Ma már Anglia Amerikában keres kölcsönt, kapni azonban már nem kap, de a pénzértéke is alacsonyabban áll, mint bármikor. Nálunk és Németorszagban pedig — ugy-e nem kell mondanunk — semmiféle felelős tényezőnek nem jut eszébe, hogy bárhol külföldön keressen kölcsönt.

Mi azt hittük, talán első napokban igy is emlegettük, hogy a világháboru a milliók harca lesz. És ime, most kiderül, hogy nem a milliók, hanem a milliárdok harca.

És ahogy a milliók, amelyek mint kiderült kisebbrangu tényezők, a tulsó oldalon voltak nagyobb számban, ugy a milliárdok ugylátszik minden nemzetgazdasági tudomány és megállapitás ellenére is minálunk állnak nagyobb mértékben rendelkezésre.

Legalább ezt bizonyitja a harmadik német hadikölcsön és a most lezáródott harmadik osztrák és magyar hadikölcsön. Olyan összegeket eredményeztek ezek a kölcsönök, amelyekre csak az számithatott aki a szövetséges népek áldozatra való készségét, hazaszeretetét egészen közelről ismerte. Az ántánt tagjai tehát semmiesetre sem.

De valószinüleg nem számitottak erre a semleges államok sem, amelyek egy része semlegességében is inkább az ántánthoz huzott, mint hozzánk.

Most azonban hadseregeink olyan valóban korszakot alkotó sikereket arattak az utóbbi időben az egész vonalon, hogy ezek a sikerek és hadikölcsöneink nagyszerü eredménye, ugy a semlegesek véleményét, mint a tartózkodók szimpatiáját, valamint a végső győzelem napját felénk forditották.

Az ántánt utolsó ezüstgolyója már gurulófélben van és ha az is elgurul, ahogy az ántánt katonai és tüzérségi fölénye már régen elgurult, akkor következik el a béke napja.

A honvédvitézség.

Elborult már Hellas dicső ege.
Nap mellett a hold fénye is sötét.
Hélios mindent perzselő heve
Felemészti a Föld sürü ködét.

Mi volt a zengett görög dicsőség
S a hajdani hősök? Árnykép csupán,
Ami most kel magyar harci készség
Kápráztató fegyverténye nyomán.

Tekintetünk már ne révedezzen
Vissza többé a legendés multba,
Mikor ősi hősök vértezetten
Indultak a gyilkos háborúba.

Magyar hősnek kebelét vért helyett
Lángoló hév és harci kedv fedi;
Szivében az ádáz gyülöletet
Álnoksaggal keltik ellenei.

Föld is rendül vaskos lábanyomán,
Villám csattog, mikor villán kardja,
Zúgva tombol, mint süvöltő orkán,
Ha fegyverét viszi diadalra.

Ahova sujt s szegezi szüronyát,
Huil az ellen és pusztul az élet.
Harcmezőkön fakadó vérrózsák
Fiainkról csodákat regélnek.

Letünt, Spárta, egykori hirneved,
Bárha feltett kincsként őrzéd eddig:
Fölötted a magyar honvédsereg
Glóriája büszkén ékeskedik.

CSEKE GYULA.

HIREK.

Kitüntetés. Ferenc Salvator főherceg, mint az Osztrák-Magyar Monarchia Vöröskereszt-Egyletének védnökhelyettese, a háboru alatt a katonai egészségügy körül szerzett kiváló érdemeinek elismeréséül a Vöröskereszt hadiékitményes II. osztályu diszjelvényét díjmentesen adományozta Holler Konrád pápai r. k. főgimnáziumi bencés-tanárnak. A kitüntetett, kit városunkhoz is sok szál füz, tudvalevőleg több hangversenyt rendezett és azokban szerepelt, mint elismert cello-müvész, a Vöröskereszt-egyletek javára.

Vasvármegye törvényhatósági bizottsága holnap, nov. 29-én d. é. 9 és fél órakor kezdve évnegyedes rendes közgyülést tart szokásos tárgysorozattal. A többek közt tárgyalásra kerül Debrecen sz. kir. városának átirata az élelmiszer-uzsora, valamint a fogyasztásra szánt élő állatok maximális árának megállapitása és a fontosabb élelmicikkek rekvirálása tárgyában; a cs. és kir 83. sz. gyalogezred pótzászlóalj parancsnokságának beadványa az ezred hősi halált halt katonái emlékére emlékmű fölállitása tárgyában; a községi és körorvosok 1916. évi illetményeinek megállapitása stb.

A nemesszivü főur. Herceg Batthyány-Strattmann László dr., kinek Köpcsényben mintaberendezésü kórháza van, azt maga tartja fenn és a betegeket maga gyógykezeli a saját gyógyszertárából, a mi vármegyénkből is akik már fölkeresték, azoknak valósággal bálványa. Legutóbb tőlünk: Czelldömölkről Sütő Károly csizmadia-iparos polgártársunk Etelka nevü leánya volt nála édesanyjával. A szegény leánynak szemeivel volt baja. Az orvos-herceg meg is operálta, gyógykezelte, másként is segélyezte. Sütő Károly polgártársunk annyi jót meghálálni nem tudván, levelet irt a hercegnek, melyben megköszönte, hogy hozzá, az egyszerü és szegény emberhez és családjához oly jó szivvel volt. És az orvos-herceg Sütő Károlynak *visszairt* egy képeslapot, melyben *megköszönte* Sütő megemlékezését és sajnálkozását fejezte ki, hogy többet nem tehetett. A sorokat igy végzi: Szivélyes üdvözlettel . . . Lám, de igaz az a régi közmondás: Mennél nagyobb *vérbeli úr* valaki, annál könnyebb hozzá férni. — Hol vannak tőlük az »uborkafára kapaszkodottak ?!« . . .

Adakozzunk a harcos katonák karácsonyára! A begyülő ajándékokat a Vörös Kereszt-egyesület fogja a mult évihez hasonló módon szeretet-adomány dobozokban a harctérre juttatni a 11-es huszároknak, a 83-as közösöknek és a 18 as, valamint a 20-as honvédeknek. Saját véreinknek jut minden fillér értékü ajándék. A jó ügy érdekében a járási főszolgabirák és a községi elöljáróságok gyüjtést rendeznek.

Az ország valamennyi árvaszéke beszámolt már a hadiárvák létszámáról. E szerint a létszám 1915. szept. 30-án 24.644 volt; ezek közül édesanyjánál van elhelyezve 93.33 százaléka a hadiárváknak.

Velencében. Négy éve mult, hogy e sorok irója utoljján volt Velencében, az Adria gyöngyében, amikor a Campanille már egész fönségében uralkodott az olaszok györyörüséges városában s amelynek ujra való felépitésének költségeihez a magyar társadalom is — adakozások utján — jelentékeny összeggel hozzájárult. Ismételve megbámultuk a Márkus templomot, a Doge-palotát stb. Lido-szigetén pedig délutánonkint élveztük a tengeri levegőt és a nagyszerü fürdőt a szabadban. Vig élet volt mindig Velencében, a külföldiek milliókat költöttek el ott, ahol a szegény talián napszámos emberek is eleget kereshettek. Ám az olaszok neki mentek a falnak. Hitszegőkké lettek. De Velencében is nagyon furcsa mostanság az élet. Azt irják, hogy a nagy, fényes Márkus-templom tele van homokzsákokkal, a Campanille magas földvárhoz hasonlit, a szobrokat, a Márkus-templom északi portáléját pedig téglafalakkal födték el. A Márkus-templomban a sekrestyék, az oltárok el vannak sáncolva, a drága oszlopok vaslemezek mögött rejtőzködnek; miséket még mindig mondanak, de hivő igen gyéren akad, néhány vénasszony és tengerész. A Doge-palota is olyan, mintha erődités lenne. udvarán a hires kút teljesen eltünt a homókzsákok alatt. Az este máskor vidám és nyomasztó volt, most szomoru. A Márkus-téren nem szól éjfélig a katonabanda nagyszerü zenéje, a Florian-kávéház is néma. Egyetlen szálló van nyitva, a többiből kórház lett. A vacsorát gyertyafénynél eszi a kevés ember, mert villam este kilenc óra után sehol sem éghet. Egy velencett 150 lira pénzbüntetésre itéltek, mert a piazza közepén gyujtott cigarettára. A molón alig lézeng néhány ember. Az éjszaka vaksötét. A Canal Grandén paloták között alig néhány gondola siklik tova, de nem ülnek bennük ábrándozók. A »signori«-k mind elutaztak, csak a szegények maradtak ottan. A magyar ember elidegenedett Velencétől, — majd annál jobban fölkarolja a magyar tengert, a magyar fürdőket.

Polgári iskolai hirek. A községi polg. fiuiskola növendékei Erzsébet királyné emléknünepén a vak katonák részére adakoztak, melynek eredménye 10 K 41 fillér volt. E héten a katonák karácsonyi megajándékozására gyüjtöttek 29 K 14 fillért. A beszolgáltatott szaraz szedercserje-levél több mint 50 kilogramm. Jelenleg a hadvezetőség céljaira szükséges csalán gyüjtésével szorgoskodnak.

A belga csipkeipar hires volt az egész világon, de már a háboru előtt válság érte, csak a királyné mentette meg a katasztrófától. 150 ezer csipkeverőnő egzisztenciájáról volt a szó. A német hatóság most megszervezte a belga csipkeipart. Idáig ugyan csak 15 ezer munkásnőnek tudtak munkát adni, de fejlesztik az ipart tovább. A háboru alatt készült csipkét leginkább a német katonák vásárolják és haza küldik családjaiknak.

Ruhát a szegény gyermekeknek! Mert a háboru időben ezekről sem feledkezünk meg. Látunk mezitlábas, rongyos, silány ruhájn iskolás és még apróbb gyermekeket . . . Sok szegény gyermek van. Az idén még nagyobb kötelessége a társadalomnak gondoskodni róluk; soha annyi szivbeli melegséggel nem tartoztunk a gyermekeknek, mint most. Minekünk kincsünk az ő egészségük. Amikor télviztől jó lábbelivel, hidegtől meleg ruhával óvjuk őket: a jövőt óvjuk meg bennük, hazánknak és községünknek szép, egészséges és munkás jövőjét.

Vulpes »öreg ur« megállapitása: Bizonyos, hogy kétféle ember van a világon. Az egyik fajta ugy gondolja: »Háboru van, mit tudnék még föláldozni?« A másik fajta ugy gondolja: »Háboru van, mit lehetne még összeharácsolni?« Az egyik a kiszipolyozott, a másik a kiszipolyozó. Az egyik ember, a másik pióca. (Jaj de rémsok a pióca!)

Hirtelen halál. Lencz Mária helybeli idősebb nő szorgos keze munkajával kereste kenyerét. Nem rettent vissza semmi nehézségtől, csakhogy meglegyen gyermekei részére a mindennapi kenyér. Időközben gyermekei felnőttek s hivták magukhoz édes anyjukat, hogy most már gond nélkül töltheste napjait; de a dologhoz szokott asszony nem ment. Nemrégiben halt meg egyik fia, ki törzsőrmester volt és aki: a jó édes anya nagyon-nagyon szeretett. Ugy látszik, hogy elöltötti bánata volt oka, hogy hétfőn hirtelen rosszul lett munkája közben s nemsokára ki is szenvedett. Temetése szerdán délután a rokonság és nagyszámu ismerős részvételével folyt le. Az elhunytban Lencz József rendőrőrmester testvérét, Lencz Géza lapunk volt szedője pedig édes anyját gyászolja.

Pártoljuk a magyar ipart! A hirlapok irják, hogy a háborus idő alatt is történnek francia megrendelések Németországból s talán mégsem olyan rettenetesen elkeseredett a hangulat a francia és a német között. Egy kissé emlékeztet a dolog bennünket a mi esetünkre. Arra az időre, amikor mi is harcot inditottunk az osztrák iparcikkek ellen és a magyar ipar védelmének külső dokumentálása végett a gomblyukba tűztük a lelkesitő jelvényt: a tulipánt. A hazafias tüntetés csakhamar országossá vált, de amikor kiderült, hogy ezeket a tulipánokat is osztrák cég gyártotta számunkra, a jelvény lelkesitő hatása is kezdett veszteni erejéből.

A Kemenesaljai Takarékpénztár Részvénytársaságnál a három hadi kölcsön alatt összesen *1,091 100* korona névértékü hadikölcsön jegyeztetett és pedig: az I-ső jegyzésnél 242 fél által 478.400 korona, a II-ik jegyzésnél 205 fél által 334.850 korona és a III-ik jegyzésnél 154 fél által 277.850 korona.

Szerb analfabéták és autodidakták. Általánosan tudott dolog, hogy az ugorkafára kapaszkodott analfabéták mindenhez akarnak érteni és mindenhez hozzákotyognak, amit sohase tanultak és gyakoroltak. A szerbeknek is vannak »jeles« analfabétái: Putnik vajda természetes eszéhez soha nem kapott méltó nevelést; Misics tábornok iskolázatlan paraszt fiu, de Petár királynak támasztéka; Dömötör belgrádi metropolita négy középiskolát végzett; a csacani püspök azelőtt Magyarországon pénzügyőr volt; Sava püspök nem tud irni; Melentics püspök csak elemibe járt, előbb suszterinas volt, aztán bérkocsis, Oroszországból mint tekintely tért vissza, Vincentics és Nikefor püspökök analfabétták, Schönes gszindel! Az analfabéták és autodidakták többnyire veszedelmesek is, ime a szerb példa!

Olcsóbb a hus. Örömmel fogadjuk a hirt, hogy nemcsak a legtöbb vidéki városban, hanem nálunk is olcsóbbodott a piacon az élő sertés és a marhahúsra. Ez a hir talán mégis valamelyes javulásnak a tünete. A fogyasztó közönség érdeke megkivánja, hogy mészárosaink és henteseink, tekintetbe véve a szarvasmarhának és a kövér sertésnek árcsökkenését, legyenek méltányosak a közönség irányában. Mi czelldömölkiek elmondhatjuk, hogy a legdrágább hust vagyunk kénytelenek fogyasztani. Nem akarunk ezuttal rekriminálni, de kötelességünk rámutatni a tényre, mely szerint nálunk is hanyatlott az élő sertés és marha ára, tehát joggal követeljük a hus és a zsir árának arányalagos leszállitását.

Öngyilkossági kisérlet. Nagy riadalom volt a napokban Karakón. Torkos Gizella 19 éves leány sósavat ivott. Az orvos, kit hamarosan előkeritettek, ellenmérget adott be a szerencsétlen teremtésnek, kinek állapota nagyon válságos.

Ujrohonc. Thyssen-Bornemisza Henrik dr. báró rohonci nagybirtokos 22 ezer koronát adományozott egy kárpáti falu ujraépitésének költségeire azzal a kéréssel, hogy magyarrá lett családja lakóhelye után a fölépülő falu neve Ujrohonc legyen.

Értesités. Jövő szombaton, december hó 4-én este fél 8 órai kezdettel Szabolics Stefánia sümegi polg. isk. tanárnő, a helybeli Griff szálloda nagytermében Galiciáról, a háborunokozta pusztitásokról készült eredeti felvételekkel mozielőadást fog tartani, melynek egyes jelenségeit, részleteit felolvasással és magyarázatokkal kisér. A tiszta jövedelem fele a Vöröskereszt fiókegyletet illeti, másik fele egyéb hadi jótékonycélra fordittatik. Helyárak: nagy páholy, 6 ülésre 10 K, kis páholy, 4 ülésre 8 K, két utolsó sor 2 K, a többi sorok 1 K, az első három sorban 50 fillér. A Vöröskereszt-fiókegylet elnöksége kéri a minél nagyobb számban leendő részvételt.

Műtanrendőri bejárás. Az ostffyasszonyfai fogolytáborba az állomásról vezetett uj vasuti vonal műtanrendőri bejárásának határidejéül a magyar királyi vasuti és hajózási főfelügyelőség f. hó 30 ikának délelőtti 8 óráját tüzte ki. A kiküldöttek az ostffyasszonyfai állomáson találkoznak.

A honvédelmi miniszter rendelete a mult héten érkezett vármegyénkhez, amely szerint az, akit a hatóság személyes, vagy dologi hadiszolgáltatásra kötelez, tartozik a hatóság rendelkezésének eleget tenni az abban megszabott módon és időben. Hadiszolgáltatásra igénybevehető tárgyat az átengedési kötelezettség kijátszása végett elrejteni, eltitkolni, használhatatlanná tenni, vagy a hatósági rendelkezés vétele után rendes helyéről eltávolitani nem szabad. Aki e rendelkezést megszegi, vagy aki annak megszegésére mást szándékosan reábir, kihágást követ el.

Katonadolgok. Az egyes parancsnokságokat és intézeteket utasitották, hogy hassanak a legénységre téves hiresztelések terjesztésének meggátlása iránt. — Tisztek és legénységi személyek kard, illetve oldalfegyver nélkül és bottal csakis az illetékes katonai parancsnokság irásbeli engedelmével járhatnak. — A hadügyminiszter elrendelte, hogy a fontos katonai intézetek (hadiszergyárak, raktárak stb.) közelében dolgozó hadifoglyokat, akik egyenruha hijján más ruházatot hordanak, föltünően alkalmazandó fehér sávokkal kell könnyen felismerhetővé tenni. — Az őszi és erdei munkák elvégzésének biztositására a földmiv. minisztérium kebelében egy »mezőgazdasági kirendeltség« működik, melynek az a feladata, hogy a mezőgazdasági munkásokban mutatkozó hiányokat katonai munkáscsoportok igénybevételével legalább részben pótolja. — Franciaországban női szövetség alakult, melynek célja önkéntes repülő pilótanők kiképzése. — San Marino mint szabad állam, kis szigetként terül el az ő 61 négyzetkilométerével Középolaszország területén. Tessék nagyitó üvegen nézni a térképet! 10.500 lakosa van, tehát a sürün lakott országok közé sorolható. Az állam egy évi költségvetése 398.824 lira (374.894 K 56 fill.) Hadserege is van. A haderő összes anyakönyvi állománya 39 tiszt és 950 ember. És ez a kis haragos köztársasági állam a hazug jellemü Olaszországgal együtt annakidején nekünk szintén megüzente a háborut. Ez a legkisebb ellenségünk.

Ne az iskolának, hanem az életnek neveljünk. Ez a közismert szállóige jutott akkor is eszünkbe, amikor az orsz. református Lelkészegyesület hivatalos lapjában Pólya Lajosnak figyelemreméltó cikkét elolvastuk. Fölhivja a kormányt figyelmét, hogy a világháboru után a papnevelő- és tanitóképzőintézetek, a gimnáziumok egy uj tantárgy bevezetésére köteleztessenek, ez pedig: a gyümölcstermelés és a konyhakertészeti növények termesztésére vonatkozó tudnivalók népszerü ismertetése. — Az eszme szép és életrevaló, de a konyhakertészeti ismeretek gyakorlati közlése és oktatása, véleményünk szerint, elsősorban a községi faiskolák és különösen a leányiskolák körébe való.

A főzőliszt ára. A 2.726/915. M. E. szám alatt kiadott miniszteri rendelet 2. § a szerint Baranya-, Fejér-, Győr-, Komárom-, Moson-, Somogy-, Sopron-, Tolna-, Vas-, Veszprém- és Zala vármegyék, továbbá Győr, Komárom, Pécs, Sopron és Székesfehérvár városok területére a buzából előállított főzőliszt ára 100 kgonként 51 korona 44 fillérben állapittatott meg.

Apró hirek. Az olaszok arról tanakodnak már hetek és hónapok óta, hogy hogyan védekezzenek a mi buvarhajóink ellen. Egy tengerészeti szakértő, Labolina Jakab a dicső férfiu neve, azt az eszmét vetette föl, hogy kiváló osztrák és magyar foglyokat helyezzenek el a hajók legalsó szakaszaiban, hogy esetleges támadáskor első sorban ezek pusztuljanak el. Tudósitásunk szerint az olasz kormány ezt a talján ágyból származó eszmét nem vette tekintetbe. — A »toponka« szót hasztalanul keressük a magyar nyelv szótárában; uj szó az, amely ötletesen összekalapált uj fa csizmát jelent, amelyben a katonának nem fagyhat meg a lába s mely sokkal olcsóbb (párja 15—16 K), könnyebb és tartósabb a bakancsnál. Könnyü hársfából készült, talpán éles vaspatkó van, hogy a jégen is lehessen benne járni. Van vizhatlan, meleg lábszárvédője a csizmaszáron. — A szőlősgazdák nov. 16-diki közgyülésén élénken tárgyalták a rézgálic és a széneném kérdését és egy határozati javaslat elfogadása után a permanens bizottság tagjait megválasztották. — A szombathelyi intézeteknél összesen közel 18 millió korona hadiköltsönt jegyezték. — Lajos bajor király Jenő főherczegnek, Hazay báró honv. miniszternek és Georgi báró gyalogsági tábornok, Landwehr miniszternek nagy kitüntetéseket adott. — Molnár Jenő, a győri fa és fémipari szakiskola igazgatótanára, aki régóta gyomorbajban szenvedett, a mult napok egyikén ciankálival véget vetett életének. — Belgrádban magyar bankfiókot állitanak fel — A magyar költők nesztora, Lévay József nov. 18 án töltötte be dicsőségben gazdag életének 90-dik évét. Miskolcon él Borsodvármegye egykori aranytollu főjegyzője, majd alispánja.

A gyógyitószerek ára emelkedett. Maga a hivatalos lap mondja, hogy a belügyminiszter uj körrendeletében a gyógyitószerek árának emelését a jelen rendkivüli viszonyok következményének mondja. És ez természetes is, kivált ha még azt is tudjuk, hogy az anyagok nagy részét a külföldről kell beszerezni. A rendelet különben nov. 20-án lépett életbe.

Ujabb lóosztályozás. A honvédelmi miniszter értesitette a vármegye közönségét, hógy december hóban az összes lóállitási járásokban az 1912. évi LXIX. t.-c. alapján ló és jármű-összeirási és ennek megtörténte után az 1916. évi február hó 15 étől kezdődőleg ujabb lóosztályozás foganatositását rendeli el. A bejelentésnek és összeirásnak nemcsak a lovakra, öszvérekre, öszvérszamarakra, szamarakra és málhásállatfelszerelésekre kell kiterjednie, hanem a járműveknél a kordélyokra, szánkókra, kéziszánkókra, ródli, bivalyszánkókra, bivalyszekerekre is. A bejelentés idejét december 1—10 napjaira tüzi ki a miniszter, az összeirást 11—20-ára.

Malommunkások fölmentése. Az utóbbi időben egyes malmok katonai munkások kirendelését kérték üzemük folytatására, ez már nem lesz teljesithető. Most azután a honvédelmi miniszter hozzájárult ahhoz, hogy a bevonult és a belső területen népfölkelői szolgálatot teljesitő malommunkások, alkalmazottak külön méltánylást igénylő esetekben rövidebb-hosszabb időre szabadságoltassanak. Az ezirányu kérvények a közigazgatási hatóság ajánlatával ellatottan rendes fölmentési javaslat alakjában a kereskedelemügyi miniszterhez küldendők. A miniszter megjegyzése szerint *csakis magyar honosók* menthetők fel.

A Kárpátokért. A kárpáti feldult falvak ujraépitésére ujabban a következő adományok érkeztek járásunkból az illetékes helyre: Nagysimonyi 13.10 K, Honig Sámuel épitési vállalkozó (Czelldömölk) 10 K, felsőbükki Nagy Sándor nagybirtokos (Egyházashetye) 1200 K.

Győzelmünk biztos! Ez inditotta a közismert Benkő bankházat, hogy ugy a saját, mint dicső szövetségeseink zászlóit szép szines litografirozott kivitelben elkészittesse és szetküldje. Ezen csinos zászlókat mindenki nagyon jól felhasználhatja; irjon tehát egy levelezőlapot a Benkő Bank részvénytársaságnak, Budapest, Andrássy ut 60. és azonnal megkapja ingyen és bérmentve.

Innen-onnan. Azsiai Törökországról nostansag sokszor esik szó. Ennek a nagy területü és gazdag országnak csak egy vasutja van, az anatoliai vasut, amely a birodalom székvárosát Eski Chehir Konja és Angorával köti össze és arra hivatott, hogy közvetlen összeköttetési létesitsen Mezopotámiával. Örmenyország dúsgazdag északkeleti hatalmas területe a vasuti összeköttetés hiányát fájlalja. Most a középponti hatalmaknak van arra jussuk, hogy a hiányzó vasutakat fölépitsék. — *Monasztir* a török uralom alatt igen fontos kereskedelmi gócpont volt. Kivitele sok százezer koronára, behozatala 15 millió koronára rugott. Kereskedelme a háboruk következtében sokat szenvedett, de remélhető, hogy béke idején visszanyeri kereskedelmi forgalmát. — A jelenlegi szentséges atya, a római *pápa*, nov. 21 én töltötte be 61. életévet. — A mult-század egyik legünnepeltebb operaénekesnője, Pauline-Markovics Ilka, *ciráki* birtokán a mult héten meghalt. — Az erdélyi róm. kath. status nov. 18-án tartotta meg Kolozsvárott rendes közgyülését, amelyen Majláth Gusztáv püspök rendkivül közérdekü beszédében a következőket is mondotta: »... hassunk mindannyian oda, hogy egész társadalmunk a hadvezetőséggel és a hatalmon lévő irányitókkal szemben kiméletes legyen véleménye megalkotásában és hogy hadseregünket, mely most is értünk szenved, vérzik, hatványozottabb szeretetünk kisérje, önmegtagadó áldozatkészségünk gyámolitsa. Egyben pedig ne engedjük a köztudatba átvinni azt, hogy tisztességtelen vagyonszaporitással, a szegények lesztogatásával is lehet és szabad kemény megtorlás nélkül a hazát szolgalni. Ne engedjük, hogy a köztudatba átmehessen az, hogy a katonaságot nem kötelezik erkölcsi törvények s ennek következtében a hitvesek és édesanyák átkozhassák azt az intézményt, mely szabadságával megrontotta gyermekünket és tönkretette az átöröklessel a jövő nemzedéket. Mert a megrontott vérnek is van szava, mely égbe kiált boszuért Istenhez, mint egykor Ábel vére. S ennek ellensulyozásáért kérjünk, kiáltsunk, hogy e mutatkozó baj az egész vonalon intézményesen gyógyittassék, ifjuságunk ebben a szellemben neveltessék, nemzetünk tiszta erkölcseiben fentartassék!« — A biharvármegyei körjegyzők azt jelentették az alispáni hivatalnak, hogy a fuvarosok másoknak nem hoznak az erdőről fát, hanem maguk vásárolják össze, hazahordják és ötszörös áron adják el. — A magyar országgyülés f. hó 30-án ül össze.

Levelezés hadifoglyokkal. A Hadifoglyokat Gyámolitó és Tudósitó hivatal figyelmezteti a közönséget, hogy akik hadifoglyokkal leveleznek, mindig azt a levelezőlapot használják, amelyet a Hivatal az illető országban levő hadifoglyok részére kiadott. Csak azok az egyébként minden rendszabálynak megfelelő levelező lapok számithatnak az ellenséges államok cenzurájánál továbbitásra, amelyek az illető ország hadifoglyaival való levelezés lebonyolitására vannak hivatva s ennek az országnak megjelölésével (Russie, Serbie, Italie) vannak ellátva.

Adományok. A czelldömölki Vöröskereszt-kórháznak és vasuti üdülő-állomásnak az utóbbi héten a következő adományok érkeztek: Gyömörey György (Inta) naponta 10 liter tej, Klein Vilmos naponta különböző mennyiségü tej- és cigaretta, Rosenberger Miksáné 20 korona, dr. Scheiber Zsigmond cigaretta, Szatlmayer János (Niczk) 3 drb. nyul, Weisz Kálmán 18 liter tej.

Japán-találmány. Nem más az, mint a buvárhajókon könnyen elhelyezhető, összerakható, tehát kevés helyet elfoglaló mentőcsónak papirosból, amely papiros a szederfa rostjából készül és rendkivül szivós és erős. A föladat legnagyobb nehézsége az volt, hogy miként lehessen azt a papirost vizhatlanná tenni, de preparálás utján az is kitünően sikerült.

Zászlóalj-parancs, melyet egy honvédőrnagy irt a zászlóaljhoz, mielőtt az az olaszok ellen rohamra indult volna: Hajrá, legények, hajnalodik! Szoruljon ökölbe minden marok. Menjetek bátran nappali fénybe, Hajrá, legények, induljatok! Menjetek bátran nappali fénybe, Lélekerő feszitse a kart, Üssetek, vágjatok előre rontva, Mig csak a sötét éj-zaka tart! Vigyetek lobogó, lángoló lelket, Tiszta szivet, világos agyat; Ne feledjétek az »üsd nem apád«-at, Amig odaát csak egy is marad! Hajrá, legények, hajnalodik! Ökölbe szoruljon minden marok! Drága fiuk, magyar legények, Isten veletek, induljatok! (E szép költemény nagyon alkalmas szavalásra iskolában és ifjusági körökben. Mily más a tónusa, mint az Ady-féle és a többi »Nyugatiak« által összehabart hazafiatlan ricsét-költeményeknek, amelyek ellen Rákosi Jenő küzd Dunántuli leveleiben.)

A népfölkelésre kötelezetteknek általános behivása folytán a magyar királyi honvédelmi miniszter ur rendelete következtében mindazok az 1878 január elseje és 1890 december 31-ike között, valamint az 1892., 1893. és 1894. években született, továbbá az 1873. január 1-e és 1897. december 31-ike között született és a népfölkelésről, vagy a hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján kirendelt (igénybe vett,) de ebből a szolgálatból időközben elbocsátott népfölkelésre kötelezett egyének (munkások, kocsisok, hajcsárok stb.), ha a megtartott népfölkelési bemutató pótszemlén népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak, 1915. évi december hónap 6 án (legkésőbb délelőtt 11 óráig) — amennyiben névszerint fölmentve nincsenek — a népfölkelési igazolványi lapon föltüntetett magyar királyi honvédkiegészitő, illetve cs. és kir. kiegészitési kerületi parancsnokság székhelyére népfölkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak. Ez a rendelkezés a cs. kir. osztrák népfölkelés behivása folytán kiterjed mindazokra a fentemlitett években született osztrák állampolgárokra és bosznia-hercegovinai tartományi illetőségü egyénekre is, akik a magyar szent korona országai területén a folyó évben megtartott népfölkelési bemutató pótszemlén a népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak.

Ejnye, hol járt a »Rovás« mesterének a nagy esze akkor, amikor imigyen monologizált: Minden negyven éven alul angol legényember irgalmatlanul besoroztatik katonának. Ezt alkalmasint valamelyik angol nőegyesület fundálta ki az angol házassági kedv fokozása érdekében. Mert ahogy Budapesten a tej-utalvány kedvéért egyszerüen orvosi bizonyitványt kell szerezni, Angliában a katonai fölmentésért csak valamilyen szőke missből kell mitresst csinálni. Ezzel a különös hadkötelezettséggel az angol kormány igazán több nőt boldogit, mint ahány ujoncot szerez. A katonasor alá éppen csak az a kevés ember kerül, aki inkább meghal a hazáért, semmint egy nőért éljen.

A Mikulás-bélyeg a legszerényebb ajándéknak is történelmi értéket ad.

MOZI.

A becsület mezején.

Egy német hős tragédiája 3 felvonásban.

Bemutatja az Apollo Mozi f. hó 28-án tartandó előadásán.

A német-, francia-, belga háborubol van kimagalva ez a történet s a legnagyobb élethűségével mutatja be a darab hősének vitézségét, aki a vezénylő tiszt elestekor diadalmas rohamra vezényli a német seregeket, az élet-halál harcot vivó belga-francia seregek ellen. Köztudomásu a belga-francia hadsereg rémes pusztulása Antwerpen közelében. E történelmi eseményt is feldolgozták a darab szerzői a cselekmény keretében, ami által nemcsak a kinematografia hanem az egész jövő nemzedék részére örökbecsü eseményt rögzitettek meg. Élénk emlékezetében lehet még közönségünknek a »Győznünk kell!«, valamint a »Katonabecsület« cimü hazafias háborus drámák, amelyek általános nagy sikert aratták; a most vasárnap bemutatásra kerülő kép ugy érdekfeszitő cselekménye, mint a harci jelenetek tökéletessége folytán még ezeket is felülmulja.

»A néma« cimmel még egy két felvonásos társadalmi dráma szerepel az Apollo vasárnapi műsorán, amelynek bizonyosra veszszük szintén osztatlan tetszésben lesz része. — »Gyula a filmrendező« és »Sehogy sem jó« cimü képek alkotják a müsor humoros részét, amelyek hivatva vannak a közönség mulattatásáról gondoskodni, reméljük a legjobb sikerrel. — Befejezésül a »legujabb háborus képek« VII-ik sorozata kerül bemutatásra a következő tartalommal: Képek az orosz front áttörésről. — Tábori vasuttal a hadtápterületről, a harcvonalig, a Karpátokban. — Elutazás a hadtápterületről, a frontra. — Trainraktár. — Munitiotrain. — Tábori agyuk — Az orosz foglyokat utjavitó munkára használják. — Kotorésnél. — Pihenő egy erdőtisztáson. — Egy uj sürgönyvezeték drótjainak kifeszitése a fronthoz. — Táborozás egy rom előtt. — Orosz foglyok pihenője munka után. — A tábori vasut mindent elszállit a frontra: szénát, szalmát, munitiót, stb. — Táborozás egy kastély parkjában.

Itt emlitjük meg, hogy jövő vasárnap »A Barum cirkusz titka« cimü 5 felvonásos filmkolosszus, amely egyike a világon legnagyobb sikert aratott tanügyi drámáknak, valamint a »Przemysl visszafoglalása« cimü rendkivül érdekes aktuális kép fog az Apollo Moziban szinre kerülni. — *l* —

Nyomtatta és kiadja: Dinkgreve Nándor Czelldömölk.

Tisztaság — Egészség!

Ha fajnak a lábai: —

menjen gőzfürdőbe.

Ha fáj a dereka:

menjen gőzfürdőbe

Ha éjjel dőzsöl

menjen gőzfürdőbe.

Ha egészséges:

menjen gőzfürdőbe,

hogy ezt a kincset megóvja.

Vasszás és tyukszemvágás.

Napi gőz- és kádfürdő reggel 6 órától egész nap nyitva. Szerdán és szombaton délelőtt és délután a gőzfürdőt hölgyek használhatják.

Követelje azonban, hogy szállitója Önnek csakis **OLLA**-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékü silány utánzatot, mint »ép oly jót« feldicsérni. Kedvelt minőségek.

1203. sz. »Extrafinom« minőség 6 K.
1204. sz. »Superfinom« minőség 8 K.

Kapható: Dr Bisitzky András gyógyszertárában Czelldömölkön.

Bérbeadó ház.

Czelldömölkön Vasut-utca 7. számu ház elköltözés miatt azonnal

bérbeadó.

Az épületen van 4 szoba, konyha, pince és a szükséges mellékhelyiségek.

Bővebb értesités nyerhető **Gönye Ferenc** füszerkereskedésében.

Temetkezési vállalat.

Czelldömölkön a Kossuth Lajos-utcában (Központi kávéház mellett)

temetkezési vállalatot létesitettem.

Beszerezhetők nálam az összes **temetkezési** cikkek, **diszes érc- és fakoporsók, sirkoszorukból nagy választék.**

Temetéseket a legegyszerübbtől a legdiszesebbekig vállalok.

Ravatal-felállitás megegyezés szerint.

BERECZ LAJOS

asztalos, temetkezési vállalkozó.

Lakás: **Ferenc József-utca.**

2 darab

vaskályha

olcsón eladó.

Bővebbet

a kiadóhivatalban.

1430 sz.

t. k. 1915.

Hirdetmény.

Egyházaskesző községnek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII., és az 1891: XVI. t.-cikk értelmében elkészittetvén és a nyilvánosságnak átadatván, ez azzal a felszólitással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-czikk 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI t.-cikk 15. § a) pontjában foglalt kiegészitéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t.-cikk 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, akik valamely tehertétel átvitelének az 1886. XXIX. t.-cikk 22. §-a, illetve az 1889. XXXVIII. t.-cikk 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kivánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az **1916. évi május hó 15. napjáig** bezárólag a telekkönyvvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbitható záros határidő eltelte után inditott törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészitéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzese ellenében ellentmondással élni kivánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1916. évi május hó 15. napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog:

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülirt eseteken kivül a betétek tartama által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármily irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cikk 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényöket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1916. évi május hó 15. napjáig** bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő eltelte után a betétek tartalmát csak a törvény rendes utján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerü másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A czelldömölki kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság 1915. nov. 9-én.

Dr. Havasy
kir. jbiró.